

Vilniaus miesto savivaldybės administracijos
Korupcijos ir nusižengimų prevencijos skyriui
Konstitucijos pr. 3, LT-09601 Vilnius

2019-09-23 Nr. 19.2- (1954)

IŠVADA DĖL KORUPCIJOS PASIREIŠKIMO TIKIMYBĖS NUSTATYMO

Uždaroji akcinė bendrovė „Grinda“ (toliau – Bendrovė) vadovaudamasi Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymu (toliau – Korupcijos prevencijos įstatymas), Korupcijos rizikos analizės atlikimo tvarkos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. spalio 8 d. nutarimu Nr. 1601 „Dėl korupcijos rizikos analizės atlikimo tvarkos patvirtinimo“, (toliau – Korupcijos rizikos analizės atlikimo tvarka), atsižvelgdama į Valstybės ar savivaldybės įstaigų veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, nustatymo rekomendacijas, patvirtintas Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos (toliau – STT) direktoriaus 2011 m. gegužės 13 d. įsakymu Nr. 2-170 „Dėl Valstybės ar savivaldybės įstaigų veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, nustatymo rekomendacijų patvirtinimo“, (toliau – Rekomendacijos), atliko korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymą ir vertinimą Bendrovės viešųjų pirkimų planavimo, organizavimo ir vykdymo srityje.

Analizuotas laikotarpis: 2018 m. sausio 1 d. – 2018 m. gruodžio 31 d.

I. ANALIZĖS IR VERTINIMO TIKSLAS, METODAI IR VEIKSMAI

Analizės ir vertinimo tikslas – nustatyti veiklos sritį veikiančius išorinius, vidinius ar individualius rizikos veiksnius (sąlygas, aplinkybes ar įvykius), galinčius sudaryti prielaidas atsirasti korupcijai ir prireikus parengti bei įgyvendinti prevencijos priemones analizės ir vertinimo metu nustatytiems korupcijos rizikos veiksniams valdyti ar šalinti.

Nustatant korupcijos rizikos veiksnius, buvo vertinama Bendrovės faktinė veikla vykdant ir organizuojant viešuosius pirkimus, išanalizuoti 2018 metais vykdyti pirkimai. Viešųjų pirkimų analizė buvo vykdoma atsižvelgiant į STT 2017 metais išskirtas aktualiausias viešųjų pirkimų ir vidaus sandorių problemas ir korupcijos rizikas.

Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymas atliktas dokumentiniu ir žodiniu būdais. Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo ir vertinimo metu buvo analizuoti ir peržiūrėti šią sritį reglamentuojantys teisės aktai, kiti teisės aktai, nustatantys Bendrovės teisinį statusą, Bendrovės Administracijos tarnybos Viešųjų pirkimų skyriaus (toliau – VPS) veiklą ar atskirų funkcijų vykdymą, įpareigojimus ir teises prievoles, kuriais savo darbe vadovaujasi darbuotojai, vykdydami savo funkcijas, Uždarosios akcinės bendrovės „Grinda“ Viešųjų pirkimų skyriaus nuostatai ir VPS darbuotojų pareiginiai nuostatai. Vertinti Bendrovės sudaryti su Vilniaus miesto savivaldybės administracija vidaus sandoriai, ar Bendrovės viešųjų pirkimų planavimo, organizavimo ir vykdymo veiklos procesų srityje yra laikomasi įstatymų ir kitų teisės aktų, ar teisės

aktuose aiškiai ir pakankamai reglamentuota sprendimų priėmimo ir vykdymo tvarka, ar ji skaidri, ar nėra tikimybės korupcijos apraiškos.

Analizuoti teisės aktai, reglamentuojantys viešųjų pirkimų planavimo, organizavimo ir vykdymo veiklos sritį:

1. Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymas (toliau – LR viešųjų pirkimų įstatymas). Šis įstatymas reglamentuoja viešųjų pirkimų valdymo ir atlikimo tvarką, įskaitant viešojo pirkimo – pardavimo sutarčių vykdymą ir ginčų sprendimo tvarką, nustato viešųjų pirkimų subjektų teises, pareigas ir atsakomybę, LR viešųjų pirkimo įstatymu siekiama užtikrinti kokybiškų prekių ir paslaugų gavimą, skatinti konkurenciją ir rinkos plėtrą, užtikrinti racionalų lėšų naudojimą, garantuoti lygiateisiškumą, nediskriminavimo ir skaidrumo principus.

2. Mažos vertės pirkimų tvarkos aprašas, patvirtintas Viešųjų pirkimų tarnybos direktoriaus 2017 m. birželio 28 d. įsakymu Nr. 1S-97 „Dėl mažos vertės pirkimų tvarkos aprašo patvirtinimo“. Šis aprašas nustato prekių, paslaugų ir darbų mažos vertės pirkimų būdus ir jų procedūrų atlikimo tvarką.

3. Informacijos viešinimo Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje tvarkos aprašas, patvirtintas Viešųjų pirkimų tarnybos direktoriaus 2017 m. birželio 19 d. Nr. 1S-91 „Dėl informacijos viešinimo Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje tvarkos aprašo patvirtinimo“.

4. Įsigijimų organizavimo Vilniaus miesto savivaldybėje taisyklės, patvirtintos Vilniaus miesto savivaldybės tarybos 2018 m. vasario 7 d. sprendimu Nr. 1-1352 „Dėl įsigijimų organizavimo Vilniaus miesto savivaldybėje taisyklių tvirtinimo“. Šios taisyklės reglamentuoja prekių, paslaugų ar darbų įsigijimo procesą, nustato šio proceso dalyvių funkcijas, teises ir pareigas.

5. Uždarnosios akcinės bendrovės „Grinda“ direktoriaus 2018 m. kovo 8 d. įsakymas Nr. V-1803-3 „Dėl uždarnosios akcinės bendrovės „Grinda“ 2018 metų prekių, paslaugų ir darbų viešųjų pirkimų plano patvirtinimo“.

Analizuoti 2018 m. vykdyti viešieji pirkimai pagal 2011 m. gruodžio 29 d. tarp Vilniaus miesto savivaldybės administracijos ir Bendrovės pasirašytas darbų ir teikiamų paslaugų sutartis, sudarytas vadovaujantis Vilniaus miesto savivaldybės tarybos 2011 m. lapkričio 23 d. sprendimu Nr. 1-322 „Dėl UAB „Grinda“ atliekamų darbų ir teikiamų paslaugų pirkimo“.

II. VIEŠŲJŲ PIRKIMŲ PLANAVIMO, ORGANIZAVIMO IR VYKDYMO VEIKLOS SRITIES VERTINIMAS

2018 metais vykdytų pirkimų vertinimas pagal atskiras korupcijos rizikas:

Korupcijos rizika	Korupcijos pasireiškimo tikimybės įvertinimas
Sudaroma nepagrįstai daug vidaus sandorių. Vidaus sandoriai yra nepakankamai kontroliuojami.	Vadovaujantis LR viešųjų pirkimų įstatymo 10 straipsniu, Vilniaus miesto savivaldybės tarybos 2018 m. gruodžio 19 d. sprendimu Nr. 30-3972/18 „Dėl UAB „Grinda“, UAB „Vilniaus vystymo kompanija“, UAB „Vilniaus apšvietimas“, SĮ „Susisiekimo paslaugos“ ir VŠĮ „Vilniaus miesto parkai“ 2018 m. gruodžio 31 d. tarp Bendrovės ir Vilniaus miesto savivaldybės administracijos yra sudarytas vienas vidaus sandoris – Paslaugų teikimo sutartis Nr. 29-621/18 (1.2.16 – T02). Iki šio vidaus sandorio sudarymo Bendrovė teikė paslaugas Vilniaus miesto savivaldybės administracijai pagal 10 vidaus sandorių, todėl bendras vidaus sandorių skaičius per 2018 m. ženkliai sumažėjo. Užsakymus, atlikti darbus ir/ar teikti paslaugas vidaus sandorių pagrindu, teikia Vilniaus miesto savivaldybės administracijos įgalioti padalinių darbuotojai bei atlieka jų įvykdymo kontrolę, todėl korupcijos pasireiškimo tikimybė vertintina kaip minimali.

Didelė vieno tiekėjo pirkimų dalis.	Analizuoti Bendrovės 2018 metais vykdyti pirkimai. Kadangi didesnę korupcijos riziką turi viešai neskelbiami pirkimai (iki 10 000 Eur vertės be PVM) nustatyti atskiri tiekėjai laimėję daugiausiai pirkimų neskelbiamuose pirkimuose. Daugiausia pirkimų (11) vykdyta iš maisto prekių prekybos tinklo Maxima (iš 18 šios srities pirkimų) bei 5 pirkimai iš V. Valeišienės PĮ, techninės priežiūros remonto paslaugų pirkimų (9) vykdytų iš INCHCAPE MOTORS serviso bei 4 pirkimai iš Lietuvos ir Vokietijos UAB TUVLITA (iš 28 šios srities pirkimų). Kitų tiekėjų pirkimų dalis yra nežymi (iki 4 pirkimų per metus). Įvertinus pirkimų iš prekybos tinklo Maxima (bendra metinių pirkimų vertė - 765 Eur) bei V. Valeišienės PĮ (bendra metinių pirkimų vertė - 377 Eur) apimtį nustatyta minimali korupcijos pasireiškimo tikimybė. INCHCAPE MOTORS serviso pasirinkimą sąlygojo aplinkybė, jog remontuojamos transporto priemonės buvo pirktos iš šio tiekėjo, todėl korupcijos pasireiškimo tikimybė vertintina kaip minimali.
Per daug viešųjų pirkimų vykdoma ribotų konkursų būdu.	Per analizuojamą laikotarpį riboti konkursai nebuvo vykdomi.
Konkurenciją iškreipiantys tiekėjų susitarimai ir interesų konfliktai.	Konkurenciją iškreipiančių tiekėjų susitarimų ir interesų konfliktų nenustatyta.
Nepatikimų tiekėjų sąrašo sudarymo trūkumai.	Bendrovėje nėra nepatikimų tiekėjų sąrašo.
Kvalifikacinių reikalavimų ir techninės specifikacijos pritaikymas konkrečiam tiekėjui.	Vertinant korupcijos pasireiškimo tikimybę išanalizuotos Bendrovėje gautos pretenzijos iš tiekėjų (2018 metais 6 pirkimuose buvo gautos pretenzijos) bei Viešųjų pirkimų tarnybos atliktas pretenzijų vertinimas. Viešųjų pirkimų tarnyba riziką įvertino ir nusprendė tolimesnių veiksmų neatlikti, t. y. įvertinus rizikingumą pirkimai neatrinkti tolimesnių veiksmų atlikimui. Pretenzijose nebuvo reiškiamos pastabos dėl kvalifikacinių reikalavimų ir techninės specifikacijos pritaikymo konkrečiam tiekėjui, todėl korupcijos pasireiškimo tikimybė vertintina kaip minimali.
Nebūtinių prekių, darbų ar paslaugų pirkimas. Pirkimo poreikį (būtinumą, pagrįstumą) pagrindžiančių ar kitų dokumentų klastojimai. Nepagrįstų ar neplanuotų pirkimų inicijavimas ir vykdymas.	Pirkimai vykdomi tik esant konkrečiam poreikiui, kurį pagrindžia už konkrečią veiklos sritį atsakingi Bendrovės padalinių vadovai, todėl korupcijos pasireiškimo tikimybė vertintina kaip minimali.
Informacijos apie pirkimus, kurios neturėtų žinoti tiekėjai, nutekinimas ar tiekėjų įtraukimas į pirkimo sąlygų rengimą pažeidžiant konkurencijos, skaidrumo ir lygiateisiškumo principus. Savivaldybių įmonių pirkimuose proteguojami tiekėjai / įmonės,	Nustatyta, kad pirkimų iniciatoriai, organizatoriai, viešųjų pirkimų komisijos nariai, pasitelkiami ekspertai prieš atliekant su viešaisiais pirkimais susijusias funkcijas pateikia privačių interesų deklaraciją Vyriausiajai tarnybinės etikos komisijai, pasirašo konfidencialumo pasižadėjimą, nešališkumo deklaraciją. Korupcijos pasireiškimo tikimybė vertintina kaip minimali.

kuriose savivaldybių įmonių vadovai ar jų šeimos nariai turi akcijų	
Vidaus sandoriuose nepagrįstai dažnai pasitelkiami subrangovai. Vidaus sandoriais proteguojami „reikalingi“ subjektai.	Vidaus sandoriuose subrangovai pasitelkiami tik esant dideliame užsakomų darbų ir/ar teikiamų paslaugų kiekiui ir gamybiniam būtinumui. Analizuoti vidaus sandoriai, kurių pagrindu, esant dideliame užsakomų darbų ir/ar teikiamų paslaugų kiekiui ir gamybiniam būtinumui pasitelkiami subrangovai. Kadangi subrangovų darbai yra perkami viešųjų pirkimų būdu, skelbiant apie pirkimą, o sutartys sudaromos su viešąjį konkursą laiminčia bendrove, korupcijos pasireiškimo tikimybė vertintina kaip minimali.
Darbų ir paslaugų priėmimas-perdavimas realiai jų neatlikus.	Kiekvienam viešajam pirkimui Bendrovės direktoriaus įsakymu sudaromos komisijos, už sutarties vykdymą paskiriamas atsakingu konkretus asmuo, tokiu būdu užtikrinant konkrečių asmenų atsakomybę ir kaitumą, todėl korupcijos pasireiškimo tikimybė vertintina kaip minimali.
Audito bendrovių, studijų rengėjų pasirinktų tiekėjų protegavimas.	Per nagrinėjamą laikotarpį studijos nebuvo perkamos. Audito bendrovė parenkama vykdant viešąjį pirkimą. Nustačius laimėtoją, jį įsakymu tvirtina Vilniaus miesto savivaldybės administracijos direktorius, tokiu būdu užtikrinama pirkimo kontrolė. Korupcijos pasireiškimo tikimybė vertintina kaip minimali.

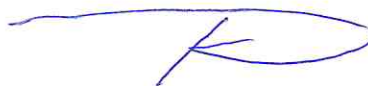
IŠVADA. Atlikus korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymą ir vertinimą Bendrovėje nustatyta minimali korupcijos pasireiškimo tikimybė.

III. SIŪLYMAI DĖL KORUPCIJOS RIZIKOS VEIKSNIŲ NEIGIAMOS ĮTAKOS PANAIKINIMO AR SUMAŽINIMO

1. Išanalizuoti viešai skelbiamas aktualias STT rekomendacijas dėl rizikos valdymo perkančiųjų organizacijų atliekamuose viešuosiuose pirkimuose ir pagal jas atnaujinti Bendrovės viešųjų pirkimų procedūras.

2. Svarstyti galimybę parengti nepatikimų tiekėjų sąrašą, atsižvelgiant į pirkimo sutarčių pažeidimus, peržiūrėti pirkimo sutartyse numatytas sankcijas, jų faktinio pritaikymo galimybes ir adekvatumą padarytiems pažeidimams.

Gamybos tarnybos vadovas,
atliekantis direktoriaus funkcijas

Dalius Kuliešius